

تعریف دفاع مقدس در نگاه نسل چهارم انقلاب با استفاده از تدریس گروهی

● علیرضا شیخ‌الاسلامی
دبیر مطالعات اجتماعی پایه‌ی ششم

آزادگان و ایثارگران

محمدرضا حشمتی از استادان دانشگاه و ایثارگران گرانقدر دفاع مقدس و نمونه‌های بارز شهروندان جامعه‌ی ما از معلمان دبستان مفید است. باتوجه به تحقیقات گسترده‌ای که در موضوع آزادگان دارد، برای دانش‌آموزان پایه‌ی ششم در کلاس مطالعات اجتماعی صحبت کرد. او که خود از رزمندگان دفاع مقدس است و پژوهش‌هایش در موضوع «آموزش در دوران اسارت آزادگان» انجام داده، از منظر جدید و جذابی برای دانش‌آموزان، به نحوه‌ی آموزش و تحصیل آزادگان سرفراز با تمام مشقت‌ها و خطرات در دوران اسارت پرداخت.

پایان‌بخش این اقدامات برایی نمایشگاه عکسی از خرمشهر در راهروهای مدرسه بود که اطلاعات کامل و جامعی از منابع گوناگون پیرامون آزادسازی خرمشهر به دانش‌آموزان داد و باعث شد آن‌ها با اشتیاق و رغبت فراوان به تماشای عکس‌ها بپردازند.

به این ترتیب پی بردیم که دغدغه‌ی توجه به موضوع مهم دفاع مقدس در ذهن این دانش‌آموزان شکل گرفته است و ادامه‌ی مسیر یقیناً منجر به آن خواهد شد که این نسل ارتباط خود را با مفاهیم ارزشی این دوره‌ی پرافتخار از کشورمان ایجاد کند و موجبات انتقال پیام شهدای گرانقدر به جامعه، بیش از پیش میسر گردد.

پی‌نوشت .....
team teaching .1

بخش‌هایی از «مستند دفاع مقدس» که در واحد مرکزی خبر صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است، پخش گردید. بخش‌هایی نظیر آغاز جنگ تحمیلی، اشغال و آزادسازی خرمشهر به‌ویژه باتوجه به فیلم‌های کمیاب مستند مورد توجه دانش‌آموزان قرار گرفت و باعث شد در فضای موضوع قرار بگیرند و موضوعات آن به‌وسیله‌ی معلم مطالعات اجتماعی به بحث و تحلیل گذاشته شد.

در قدم بعدی مدیریت مدرسه، با حضور در کلاس مطالعات اجتماعی به بیان خاطرات خود از دوران جنگ تحمیلی و تأکید بر نقش دانش‌آموزان و نوجوانان به‌ویژه شهید **محمدی** به‌عنوان شهید نوجوان خرمشهر پرداخت که مورد استقبال دانش‌آموزان واقع شد. سپس برای دانش‌آموزان بازدیدی از «باغ موزه‌ی دفاع مقدس» ترتیب داده شد که باتوجه به جلوه‌های هنری و زیبایی‌های درخور توجه این موزه، دانش‌آموزان بیش از پیش نسبت به موضوع دفاع مقدس جذب شدند. حتی دانش‌آموزان در گزارش‌هایی که بعداً از بازدید موزه ارائه دادند، تشنگی بیش از پیش خود را برای دانستن تاریخ جنگ تحمیلی آشکار ساختند. مجموعه‌ی مدارس مفید، نزدیک به ۷۰ شهید تقدیم انقلاب اسلامی کرده است و آشنایی دانش‌آموزان با شهدای مدرسه می‌تواند در شناخت برنامه‌های مطالعات اجتماعی مفید واقع شود.

با گذشت نزدیک به ۲۵ سال از پایان جنگ تحمیلی، در شرایط کنونی انتقال مفاهیم ارزشمند و بنیادین این حادثه‌ی عظیم تاریخی به نسل‌های جدید جامعه اهمیت‌ی دوچندان یافته است. لذا در تألیف و نگارش کتاب «مطالعات اجتماعی پایه‌ی ششم» دبستان در فصل ۱۲ به موضوع «آزادی خرمشهر» پرداخته شده است و دبستان مفید منطقه‌ی دو نیز این فرصت را مغتنم شمرد تا از این طریق، معرفت دانش‌آموزان را نسبت به موضوعات دفاع مقدس افزایش دهد. به همین جهت شیوه‌ی تدریس گروهی^۱ برای این کار انتخاب شده تا با اهداف خاصی به این گروه سنی انتقال یابد. تدریس گروهی به روشی اطلاق می‌شود که چندین معلم برای بهبود کار تدریس با یکدیگر همکاری و در راستای یک هدف آموزشی حرکت می‌کنند. آنان به‌شکل جمعی طرح می‌ریزند و هر موضوع درسی را به چند بخش تقسیم می‌کنند. این عده که شامل گروهی از معلمان هستند، اطلاعات دانش‌آموزان را تحلیل کرده و درباره‌ی هدف‌های آموزشی آنان تصمیم می‌گیرند. با این روش، هر معلم احساس می‌کند که از همکاران خود و ویژگی‌ها و اطلاعات آنان بهتر استفاده کرده است و به‌صورت گروهی به مطلوب خود دست یافته‌اند. این روش با همراهی گروه ۴ نفره‌ای از معلمان مدرسه انجام شد. به همین منظور ابتدا برای دانش‌آموزان

